

F3

Fakulta elektrotechnická Katedra měření

Bakalářská práce

Řízení BLDC motoru s Hallovými sondami pomocí six-step algoritmu v proudovém režimu

Matouš Kulich

Kybernetika a robotika

Leden 2024

Vedoucí práce: Ing. Jan Stejskal

Poděkování / Prohlášení

Chtěl bych poděkovat své manželce Ludmile za podporu nejen finanční. Díky tomu mohu na svém pracovišti dělat, co mě baví, a nejsem stresován výplatní páskou. Prohlašuji, že jsem předloženou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s Metodickým pokynem o dodržování etických principů při přípravě vysokoškolských závěrečných prací.

V Praze dne 13. 13. 2013

iii

Abstrakt / Abstract

Tato bakalářská práce se zabívá popisem, modelováním a realizací řízení BLDC motoru.

Klíčová slova: BLDC, motor, řízení, hallova sonda, STEVAL-SPIN3202, STM32

This document shows and tests an usage of the plain T_EX officially (may be) recommended design style CTUstyle for bachelor (Bsc.), master (Ing.), or doctoral (Ph.D.) theses at the Czech Technical University in Prague. The template defines all thesis mandatory structural elements and typesets their content to fulfil the university formal rules.

This is version 3 of this template which is derived from previous version 2 (for plain TeX), but the version 3 supports OpTeX format. It implements the Technika font recommended by CTU graphics identity reference since 2016.

Keywords: document design template; bachelor, master, Ph.D. thesis; T_FX .

Title translation: $CTUstyle - the user manual (the <math>OpT_EX$ template for theses at CTU)

/ Obsah

1	Űvod	1				
2	Části dokumentu					
	Literatura	3				
A	Zadání práce	5				
В	Zkratky a symboly	6				
B.1	Zkratky	. 6				
B.2	Symboly	. 6				
B.3	Soubory, které jsou součástí					
	CTUstyle3	. 7				

Kapitola **1** Úvod

V současném průmyslovém a technologickém prostředí hrají elektromotory klíčovou roli, poskytujíce pohon pro širokou škálu zařízení a aplikací, od domácích spotřebičů po průmyslová zařízení. V tomto rámci představuje jeden z výrazných vývojových kroků v oblasti elektrických pohonů zavedení bezkartáčových stejnosměrných motorů (BLDC). Jejich význam spočívá v jedinečných vlastnostech, které se staly důvodem, proč jsou preferovanou volbou v mnoha odvětvích. Mezi tyto vlastnosti patří vysoká účinnost, což znamená efektivnější využití dodávané elektrické energie, což je zvláště důležité v době rostoucího důrazu na energetickou účinnost a udržitelnost. Dále se vyznačují dlouhou životností, což snižuje náklady na údržbu a výměnu, a nízkou hlučností, což je klíčové v aplikacích, kde je potřeba minimalizovat akustický dopad. Kromě toho je jejich schopnost přesné řiditelnosti důležitým faktorem, zejména v průmyslových aplikacích, kde je nezbytné dosáhnout přesných a spolehlivých pohybů. Tyto vlastnosti činí BLDC motory klíčovými aktéry v elektrických pohonech, a to nejen v průmyslu, ale i v oblasti elektromobilita, spotřebičů, robotiky a dalších odvětvích, kde je kladen důraz na výkonnost, spolehlivost a účinnost.

Hlavním záměrem bakalářské práce je detailně analyzovat konstrukci bezkartáčových stejnosměrných motorů a porozumět jim z fyzikálního hlediska. Následně bude podrobně rozebrána škála možných řídících algoritmů a jejich charakteristické vlastnosti. Dalším cílem této práce bude vytvořit model BLDC motoru v prostředí MATLAB/Simulink s implementací six-stepového řídícího algoritmu v proudové režimu. Tento model bude vytvořen s využitím fyzikálních principů a parametrů motoru od firmy LINIX.

V neposlední řadě, vytvořený model bude sloužit jako referenční vzor pro vytvoření six-stepové knihovny. Tato knihovna bude přizpůsobena pro evaluční desku STEVAL-SPIN3202 od firmy STMicroelectronics a motor 45ZWN24-40 od firmy LINIX. V rámci práce bude vytvořeno i uživatelské rozhraní, které umožní snadné ovládání motoru a nastavení parametrů regulátoru. Vzikne tak praktický nástroj pro využití v konkrétních aplikacich.

Tato práce přináší výzkumný přínos prostřednictvím hloubkového studia struktury a chování BLDC motorů, a to s důrazem na jejich praktické využití v různých aplikacích. Vytvoření modelu a knihovny pro evaluční desku může sloužit jako praktický nástroj pro vývojáře a studenty, kteří by chtěli navázat na tuto práci, či využít vytvořenou knihovnu pro konkrétní aplikaci. Tímto způsobem se práce snaží přispět k rozvoji a optimalizaci elektrických pohonů, které mají stále rostoucí význam v elektrifikovaném světě.

Kapitola **2** Části dokumentu

Literatura

- [1]
- [2]
- [3]
- [4]
- [5]

Příloha A Zadání práce

Tento dokument specifikuje šablony pro IATEX a MS Word, které jsou doporučeny pro psaní bakalářských, diplomových nebo disertačních prací na ČVUT FEL. Specifikace se opírá o dokumenty [1–3].

Šablony mají splňovat následující požadavky:

- Písmo Latin Modern (v I⁴TEX instalacích je standardně obsaženo, pro MS Word bude OTF verze s podporou matematiky přiložená k šabloně). Velikost základního písma 11 bodů.
- Implicitní kódování šablon UTF-8.
- Formátování na papír A4, vnitřní okraj 30 mm pro pevnou vazbu, délka řádky přizpůsobena velikosti písma.
- Implicitně se předpokládá oboustranná sazba.
- Strukturní elementy: titulní list, poděkování, prohlášení, abstrakt + klíčová slova (cz/en), obsah, seznam symbolů/zkratek, přílohy, bibliografie, tabulky a obrázky s popisky.
- Číslování stránek od 1. strany textu (úvodu); úvodní stránky číslovány římsky. Důvodem je snadno rozpoznatelný rozsah práce.
- V záhlaví stránky číslo a název hlavní kapitoly. V patičce u vnějšího okraje číslo stránky.
- Součástí šablony bude styl pro bibliografie s číselnými odkazy; v seznamu literatury, řazení dle pořadí citování.
- Šablona umožní následující varianty výsledného dokumentu:
  - bakalářská/diplomová/disertační práce (předpokládá se stejná základní struktura, jen změna podtitulků),
  - anglický nebo český jazyk textu (vzory dělení, nadpisy, číslování kapitol),
  - pracovní verze (draft) s textem "Draft + datum" v patičce.

Příloha **B**Zkratky a symboly

Tento text je až na výjimky převzat z [4].

B.1 Zkratky

Jako příklad pro popis zkratek poslouží pojmy ze světa T_FXu.

- TEX Program na přípravu elektronické sazby vysoké kvality vytvořený Donaldem Knuthem. Program zahrnuje interpret makrojazyka. Název programu se vyslovuje "tech".
- LuaT_EX Rozšířený program T_EX o možnost užití Unicode fontů a programovacího jazyka Lua.
- METAFONT Program a makro jazyk pro generování fontů z vektorového do bitmapového formátu vytvořený Donaldem Knuthem.
- METAPOST Program generující vektorovou grafiku založený na METAFONTu vytvořený Johnem Hobby.
  - plainTEX Originální TEXový formát (rošíření na úrovni makrojazyka). Je součástí každé distribuce TEXu a je vytvořen Donaldem Knuthem.
    - OpTEX TEXový formát rozšiřující plainTEX s využitím maker OPmac pro LuaTEX.
    - $\mathcal{C}_{\mathcal{S}}$ plain TEXový formát rozšiřující plainTEX o možnosti sazby v českém a slovenském jazyce vytvořený Petrem Olšákem.
      - IMEX Nejznámější TeXový formát (rozšíření na úrovni makrojazyka) vytvořený Leslie Lamportem. Existuje obludné množství různých balíčků, které pomocí makrojazyka TeXu dále rozšiřují výchozí možnosti IMEXu. Rozličné uživatelské požadavky jsou nejčastěji řešeny použitím vhodného balíčku.
  - OPmac Olšákova PlainTEXová makra nabízející uživatelům plainTEXu podobné možnosti, jako IATEX, ovšem přímočařeji a jednodušeji.
  - ConTEXt Typografický systém vystavěný na LuaTEXu a na předpřipravených makro souborech vytvořený týmem v čele s Hansem Hagenem. Rozličné uživatelské požadavky jsou nastavovány pomocí přiřazení hodnot klíčovým slovům společně s možností TEXového, METAPOSTího a Lua programování.

B.2 Symboly

- π Konečná verze T_FXu zmíněna v Knuthově T_FXtamentu.
- e Konečná verze METAFONTu.
- 2ε Současná verze LATEXu používaná od roku 1994. Počítá se s ní jako s přechodnou verzí mezi původní Lamportovou verzí LATEX 2.09 a cílovou verzí LATEX 3. Tento přechodný stav už trvá 27 let.

B.3 Soubory, které jsou součástí CTUstyle3

ctustyle3.tex TEXová makra implementující šablonu ve verzi 3 (pro OpTEX).

ctulogo-new.pdf,

ctulogo-bw-new.pdf Logo ČVUT podle[5] v modré a černé variantě.

Technika-Regular.otf Metrika a kresby písma Technika-Regular.

Technika-Italic.otf Metrika a kresby písma Technika-Italic.

Technika-Book.otf Metrika a kresby písma Technika-Book.

Technika-BookItalic.otf Metrika a kresby písma Technika-BookItalic.

Technika-Bold.otf Metrika a kresby písma **Technika-Bold**.

Technika-BoldItalic.otf Metrika a kresby písma Technika-BoldItalic.

ctustyle-doc.tex Hlavní zdrojový soubor tohoto dokumentu.

uvod.tex, popis.tex,

prilohy.tex Zdrojové soubory čtené z ctustyle-doc.tex s jednotli-

vými kapitolami tohoto dokumentu.

cmelak1.jpg Obrázek použitý v ukázce, jak vložit obrázek.

mybase.bib Údaje použité pro generování seznamu literatury.

ctustyle-doc.pdf Tento dokument.

slides.tex Zdrojový text ilustrující použití CTUslides.

slides.pdf Výstupní ukázka ilustrující použití CTUslides včetně ná-

vodu k použití.